

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce C. P. a. s., zastoupeného JUDr. Jitkou Tutterovou, advokátkou v Praze 2, Ječná 1, proti žalovanému Ministerstvu zemědělství, Ústřednímu pozemkovému úřadu, Praha 1, Těšnov 17, za účasti 1) L. J., zastoupené zmocněncem Mgr. M. K., 2) V., a. s., 3) T., „v likvidaci“, obou zastoupených JUDr. Vítězslavem Květenským, advokátem v Praze 8, Křížíkova 16, 4) Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, Praha 10, Kodaňská 1441/46, 5) Pozemkového fondu České republiky, Praha 1, Ve smečkách 33, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 4. 2004, čj. 4040/04-7170, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2005, čj. 7 Ca 106/2004 - 37,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2005, čj. 7 Ca 106/2004-37, se zrušuje.**
- II. Žaloba se odmítá.**
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný rozhodnutím ze dne 13. 4. 2004, čj. 4040/04-7170, zamítl odvolání (právního předchůdce) žalobce proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství - Pozemkového úřadu Praha ze dne 30. 12. 2003, čj. PÚ 8626/93/1, kterým nebyla povolena obnova řízení ukončeného pravomocným rozhodnutím ze dne 23. 9. 2003, čj. PÚ 8626/93. Posledně jmenovaným rozhodnutím bylo v řízení podle § 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o půdě“) rozhodnuto o vlastnickém právu L. J. k některým nemovitostem v katastrálním území Z.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který ji rozsudkem ze dne 28. 11. 2005, čj. 7 Ca 106/2004 - 37, zamítl. Rozsudek odůvodnil tím, že při rozhodování o nároku uplatněném podle zákona o půdě tento zákon taxativně vymezuje okruh účastníků řízení, který nelze rozšiřovat podle § 14 správního řádu (zákon č. 71/1967 Sb.). Městský soud vzal při svém rozhodování v úvahu novelu zákona o půdě

zákonem č. 183/1993 Sb., která nabyla účinnosti dne 1. 7. 1993 a která výslovně vymezila okruh účastníků řízení, do té doby zákonem o půdě neupravený. Městský soud uzavřel, že žalovaný postupoval správně, když v neskončeném řízení zúžil okruh účastníků ve smyslu citované novely a řízení dokončil podle novelizovaného znění zákona, přičemž účastenství v řízení žalobci nepřiznal. Rozhodnutí ve věci pak bylo vydáno v době, kdy již byla v účinnosti zmíněná novela zákona o půdě.

Žalobce (stěžovatel) brojil proti rozsudku městského soudu kasační stížností, v níž uplatnil zákonný důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost rozsudku spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Stěžovatel tvrdí, že byl postupem správních orgánů zkrácen na svých právech, neboť mu bylo odepřeno uplatňovat procesní práva účastníka řízení. Poukázal přitom na skutečnost, že byl ke dni vydání rozhodnutí čj. PÚ 8626/93 (23. 9. 2003), jímž bylo rozhodnuto o vydání nemovitostí, zapsán v katastru nemovitostí jako výlučný vlastník předmětných nemovitostí a proto s ním mělo být jednáno jako s účastníkem. Zákon o půdě, ve znění účinném do 30. 6. 1993, navíc nevymezoval účastníky řízení taxativně a jejich okruh bylo možné učit i za použití § 14 správního řádu. Účastníkem uvedeného restitučního řízení tak mohl být každý, o jehož právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech bylo v řízení jednáno, nebo jehož práva mohla být rozhodnutím přímo dotčena. Otázku splnění podmínek pro přiznání postavení účastníka řízení a případné zpřesňování jejich okruhu byl Pozemkový úřad povinen zkoumat v průběhu celého řízení (stěžovatel v tomto kontextu odkázal na rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. IÚS 600/99). Účastníkem předmětného řízení, zahájeného dne 26. 1. 1993, tj. před účinností novely zákona o půdě, měl být podle stěžovatele jeho právní předchůdce přímo ze zákona, neboť okruh účastníků byl taxativně vymezen až citovanou novelou. Podle stěžovatele se § 14 správního řádu vztahuje i na řízení zahájená po 1. 7. 1993, neboť podle jazykového výkladu § 14 odst. 2 správního řádu nelze dojít k jinému závěru než že účastníci jsou vymezeni jednak § 14 odst. 1 správního řádu a navíc § 9 zákona o půdě.

K samotnému výsledku restitučního řízení stěžovatel zdůraznil, že pravomocné rozhodnutí vydané v řízení, jehož nebyl účastníkem, nemůže mít za následek zánik vlastnictví k věci. Opačný přístup by byl v rozporu s ústavně zaručeným právem na nedotknutelnost vlastnictví podle článku 11 Listiny základních práv a svobod ve spojení s ústavně zaručeným právem na soudní a jinou ochranu podle článku 35 a násl. Listiny.

Další námitkou stěžovatel zpochybnil samotné vydání nemovitostí v restitučním řízení. Stěžovatel zrekapituloval průběh restitučního řízení a proces privatizace státního podniku V. z. Z., jehož majetek byl nástupnickou společností vložen do základního kapitálu právního předchůdce stěžovatele. Tato privatizace byla dokončena v roce 1992 a dne 5. 5. 1992 vznikla nová nástupnická společnost V. a. s. Rozhodující pro privatizaci majetku, na nějž byl uplatněn restituční nárok, je okamžik uplatnění takového nároku. Proces privatizace byl ukončen zrušením státního podniku ke dni 5. 5. 1992 a k tomuto dni nebyl žádný restituční nárok znám, neboť ten byl uplatněn až dne 26. 1. 1993.

Restituční nárok byl uplatněn až po dokončeném privatizačním procesu, proto nebyl privatizovaný majetek spojen s restitučním závazkem ve smyslu § 15 zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby. Stěžovatel tak vytkl pozemkovému úřadu porušení § 14a zákona o půdě, podle kterého nelze vydat nemovitosti převedené po 1. 9. 1993 do vlastnictví jiné osoby než státu. Do restitučního řízení tím nelze zahrnout majetek, na který nebyl uplatněn restituční nárok v době rozhodnutí o schválení privatizačního projektu. Stěžovatel se domáhal zrušení rozsudku městského soudu.

Žalovaný zopakoval ve vyjádření ke kasační stížnosti názor, podle něž stěžovatel nemohl být účastníkem restitučního řízení, přestože byl vlastníkem nemovitosti, protože nebyl ve smyslu zákona o půdě povinnou osobou.

Žádná z osob zúčastněných na řízení se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Podáním ze dne 20. 12. 2006 navrhla společnost C. P. a. s., se sídlem v P., N. 1062/58, aby soud rozhodl, že s ní bude pokračovat v řízení namísto původního žalobce, společnosti G., a. s., se sídlem v P., N. 1062/58, který zanikl s účinností ke dni 1. 2. 2006 bez likvidace fúzí s několika dalšími společnostmi a jeho jmění přešlo na společnost T., a. s., se sídlem v P., N. 1062/58, jejíž obchodní firma byla nahrazena firmou C. P., a. s. Nejvyšší správní soud tomuto návrhu usnesením ze dne 16. 1. 2007, čj. 8 As 15/2006 - 92, vyhověl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal rozsudek městského soudu, vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.). Shledal přitom vadu, k níž musel přihlédnout z úřední povinnosti. Ve věci má totiž jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení (§ 46 odst. 2 s. ř. s.).

Správní řízení, jehož obnovy se stěžovatel domáhá, je nepochybně řízením, které ústí ve vydání rozhodnutí, jež je soukromoprávní povahy a podléhá soudnímu přezkumu v občanském soudním řízení podle části páté o. s. ř. (srov. rozhodnutí zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 22. 6. 2004, čj. Konf 123/2003 - 7, publikované pod č. 372/2004 Sb. NSS, též na www.nssoud.cz).

To se ostatně projevilo i v rozhodnutí ve věci související s nyní projednávanou věcí. Tam žalovaný zamítl jako nepřipustné odvolání odvolatelů (jedná se o druhou a třetí zúčastněnou osobu v této věci) proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Pozemkovému úřadu Praha, ze dne 23. 9. 2003, čj. PÚ 8626/93, kterým bylo rozhodnuto o vlastnickém právu oprávněné osoby (jedná se o první zúčastněnou osobu v této věci) k vyjmenovaným nemovitostem. Městský soud v Praze usnesením ze dne 25. 1. 2005, čj. 6 Ca 146/2004 - 49, žalobu týchž odvolatelů odmítl s tím, že se jedná o rozhodnutí v soukromoprávní věci. Ve věci byla podána kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 25. 10. 2005, čj. 2 As 36/2005 - 80 (publikováno pod č. 771/2006 Sb. NSS, též na www.nssoud.cz). Konstatoval přitom, že „*Skutečnost, že samo napadené rozhodnutí odvolacího orgánu o řádném oprávněném prostředku ve správním řízení se zabývá pouze procesní otázkou ..., nemění nic na tom, že ve věci rozhodování o vlastnictví*

ke nemovitostem podle § 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů ke půdě a jinému zemědělskému majetku, jako věci soukromoprávní nelze rozhodnutí správního orgánu ani ve vztahu ke této otázce přezkoumávat podle soudního řádu správního. Tuto otázku lze posoudit v civilním řízení soudním podle části páté občanského soudního řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2003.“.

Shora uvedené závěry lze plně vztáhnout i na nyní posuzovanou věc. Ostatně, Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře vyslovil i přímo k institutu obnovy řízení, které končí rozhodnutím soukromoprávní povahy (rozhodnutí ze dne 4. 2. 2003, čj. 7 A 30/2001 - 24, publikované pod č. 44/2004 Sb. NSS, též na www.nssoud.cz) a uzavřel, že soud v občanském soudním řízení rozhodne i o žalobě, kterou je napadáno rozhodnutí správního orgánu o nepovolení obnovy správního řízení, končícího rozhodnutím soukromoprávní povahy.

Vzhledem k rozdělení působnosti mezi soudy se Nejvyšší správní soud nemůže, a to ani *obiter dictum*, vyslovit k otázce, zda v předcházejících řízeních došlo k porušení hmotných či procesních práv stěžovatele. Učinil-li by tak, zasáhl by nepřipustně do působnosti jiné větve soudní moci, která je příslušná zabývat se věcí stěžovatele. Nejvyšší správní soud se proto na tomto místě omezuje pouze na konstatování, že je věcí soudu rozhodujícího věc stěžovatele v „soukromoprávním“ správním soudnictví, aby tuto otázku posoudil.

Nejvyšší správní soud, který pro stručnost v argumentaci odkazuje v podrobnostech na svoji shora uvedenou judikaturu, zrušil podle § 110 odst. 2 s. ř. s. za použití § 46 odst. 2 s. ř. s. rozsudek Městského soudu v Praze a odmítl žalobu na přezkoumání rozhodnutí správního orgánu, čímž dochází ke skončení řízení ve správním soudnictví, v rámci poučení pak soud poučuje žalobce o následcích tohoto odmítnutí a možnosti domáhat se rozhodnutí novou žalobou u obecného soudu.

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s., kdy žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, které bylo ukončeno odmítnutím žaloby.

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

Žalobce může do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku podat v této věci žalobu podle části páté o. s. ř. k příslušnému okresnímu (obvodnímu) soudu, v tom případě účinky procesních úkonů v původním řízení zůstávají zachovány.

V Brně dne 24. srpna 2007

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu